

توڭگوز گۆشنىڭ ھارام بولشىدىكى

سەۋەپ نېمە؟

[ئۇيغۇرچە]

ما هو سبب تحريم لحم الخنزير؟

[باللغة الأويغورية]

المفتي: شيخ مؤهه ممد ساله ئه لمونه ججد

المفتي: الشيخ محمد صالح المنجد

تەرجىمە قىلغۇچى: سەيپىددىن ئەبۇ ئابدۇلئەزىز

المترجم: سيف الدين أبو عبد العزيز

تەكشۈرۈپ بىكىتكۈچى: ن. تەمكىنى

المراجعة: ن. تمكىني

ريباد شههري ره بؤه رايونى دن تەشۋىقات

هه مكارلىق مەركىزى

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة

بمدينة الرياض

1430 – 2009

islamhouse.com

توڭگۇز گۆشىنىڭ ھارام بولۇشىدىكى سەۋەپ

نېمە؟

49688- نومۇرلۇق سوئال

بەزى خىزمەتداشلىرىم مەندىن توڭگۇز گۆشىنىڭ ھارام بولۇشىدىكى ھېكمەتنى سورىدى، بۇ توغرىدا تەپسىلى چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى سورايمەن؟.

بارلىق گۈزەل ماختاشلار ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھقا خاستۇر. مۇسۇلمان ئىسلام دىنىدا يولغا قويۇلغان پىرىنسىپلارغا تولۇق ئىتائەت قىلىشى، چەكلىمىلەردىن تولۇق ساقلىنىشى كېرەك، گەرچە ئۇنىڭدىكى ھېكمەتنى بىلسۇن ياكى بىلمىسۇن ئوخشاش.

مۇسۇلماننىڭ شەرىئى ھۆكۈملەرنى رەت قىلىشى توغرا ئەمەس، سىر ياكى ھېكمەتنى بىلمىسە ھۆكۈمگە ئەمەل قىلىشتىن توختاپ قالماسلىقى، بەلكى شەرىئەتتە ھەر نەرسىنىڭ ھالال-ھاراملىقى ئىسپاتلىنىدىكەن، بۇنىڭدىكى سىرى- ھېكمەتلەرنى بىلسۇن ياكى بىلمىسۇن بۇنىڭغا شەرتسىز بويسۇنۇشى لازىم. بۇ ھەقتە ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: «ئاللاھ ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرى بىرەر ئىشتا ھۆكۈم چىقارغان چاغدا، ئەر-ئايال مۆمىنلەرنىڭ ئۆز ئىشىدا ئىختىيارلىقى بولمايدۇ، يەنى ئاللاھ ۋە ئاللاھنىڭ پەيغەمبىرى بىرەر ئىشتا ھۆكۈم چىقارغان ئىكەن، ھېچ قانداق ئادەمنىڭ ئۇنىڭغا مۇخالپەتچىلىك قىلىشىغا بولمايدۇ. كىمكى ئاللاھقا ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبىرىگە ئاسىيلىق قىلسا، ھەقىقەتەن ئۇ ئوپىئوچۇق ئازغان بولىدۇ».

سۈرە ئەھزاب 36-ئايەت. ئاللاھ تائالا يەنە مۇنداق دەيدۇ: «پەيغەمبەر مۆمىنلەرنىڭ ئارىسىدا ھۆكۈم چىقىرىش ئۈچۈن، ئۇلار ئاللاھقا ۋە ئۇنىڭ پەيغەمبەرگە چاقىرىلغان چاغدا ئۇلار: ئاڭلىدۇق ۋە ئىتائەت قىلدۇق دېيىشىلىرى كېرەك، مانا شۇنداق كىشىلەر مەقسەتكە ئېرىشكۈچىلەردۇر». سۈرە نۇر 51-ئايەت.

توڭگۇز گۆشى ئىسلام دىنىدا ئاللاھنىڭ سۆزى بولغان قۇرئان-كەرىمنىڭ بۇ تېكىستى بىلەن ھارام قىلىنغان: «ئاللاھ سىلەرگە ئۆزى ئۆلۈپ قالغان ھايۋاننى، قاننى، چوشقا گۆشىنى يېيىشنى ھارام قىلدى». سۈرە بەقەرە 173-ئايەت.

مۇسۇلماننىڭ ئادەتتىكى ئەھۋاللاردا چوشقا گۆشىنى يېيىشى دۇرۇس ئەمەس، ئەمما ئاچارچىلىق بولۇپ بۇنىڭدىن باشقا يېمەكلىك بولمىسا بۇنى يېمىسە ئۆلۈپ كېتىدىغان ئەھۋال بولسا، شەرىئەتنىڭ «زۆرۈر ھاجەتلەر چەكلەنگەن نەرسىلەرنى ئىشلىتىشنى دۇرۇس قىلىدۇ» دېگەن قائىدىسىگە ئاساسەن ھاياتىنى ساقلاپ قىلىش ئۈچۈنلا يېسە بولىدۇ (بۇنداق دېگەنلىك توڭگۇز گۆشىنى ھالال دېگەنلىك ئەمەس).

شەرىئەت پرىنسىپىدا توڭگۇز گۆشىنىڭ ھاراملىقىنى ئاللاھ تائالانىڭ: «بۇ نجىستۇر» دېگەن ئايىتى بايان قىلغان بولۇپ، نجىس دېگەن سۆز شەرىئەتتە، ئىنساننىڭ كۆڭلى كۆتۈرمەيدىغان ماددىي ۋە مەنىۋىي نەرسىلەرگە ئىشلىتىلىنىدۇ. ساغلام تەبىئەتلىك كىشىلەر ئۈچۈن توڭگۇز گۆشىنىڭ نجىسلىقىنى ئىپادىلەشتە بۇ سۆز يىتەرلىكتۇر. يېمەك-ئىچمەك جۈملىسىدىكى چەكلەنگەن ۋە ھارام قىلىنغان نەرسىلەرنى ئومۇمىي بايان قىلغان يەنە بىر ئايەتمۇ توڭگۇز گۆشىنىڭ ھارام

قىلىنغانلىق ھېكمىتىنى ئىپادىلەيدۇ. بۇ ئاللاھ تائالانىڭ: «ئاللاھ ئۇلارغا پاك نەرسىلەرنى ھالال قىلىدۇ، ناپاك نەرسىلەرنى ھارام قىلىدۇ» دېگەن سۆزىدىن ئىبارەت بولۇپ بۇ توڭگۇز گۆشىنىڭ ھارام ئىكەنلىكىنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. ۋە ئىسلام شەرىئىتىدە ئۇنىڭ نجىس نەرسىلەرنىڭ قاتارىدىن سانلىدىغانلىقىنى بىلدۈرىدۇ.

ئىنساننىڭ ھاياتى، ساقلىقى ۋە ئەخلاقىغا سەلبىي تەسىر كۆرسىتىدىغان ۋە ئىنسان ھاياتىغا چۈشىنىكسىز بولغان نەرسىلەر نجىس-پاسكىنا نەرسىلەر قاتارىدىن ھېسابلىنىدۇ.

ھازىرقى ئىلمى تىبابەت بىلىملىرى باشقا ھايۋاناتلارغا قارىغاندا توڭگۇز گۆشىنىڭ ئىنسان بەدىنىگە زىيانلىق بولغان، ھەر تۈرلۈك كېسەللەرگە گىرىپتار قىلىدىغان ۋىروس ۋە جىراسىملارنىڭ مۇجەسسەملەنگەنلىكىنى ئىسپاتلاپ چىقتى.

يۇقىرىدا ئېيتىلغان دەلىل-ئىسپاتلار شەرىئەتنىڭ توڭگۇز گۆشىنى ھارام قىلىشتىكى تەڭداشسىز ھېكمىتىنى ئىسپاتلايدۇ.

ئىسلام شەرىئىتىدە قوغدىلىشى زۆرۈر دەپ، پىرىنسىپ تۇرغۇزۇلغان بەش مۇھىم قانۇننىڭ بىرى «ئىنسان ھاياتىنى ساقلاش» بولۇپ، ئىنسانىيەتكە نېمىنىڭ پايدىلىق نېمىنىڭ زىيانلىق ئىكەنلىكىنى شەرىئەت بەلگىلەپ بېرىدۇ.